

Официално закриване на фестивала- с музиката на Чайковски и Бетовен

Последния концерт от четиридневния фестивален маратон предложи среща с двама млади чуждестранни музиканти. Съвместно със симфоничния оркестър на Пазарджик се представиха диригентът Юрий Медианик от Русия и пианистът Ян Фанг от Китай.

Застаналият зад пулта Медианик получава своето средно и висше образование в родната страна, първоначално като цигулар, а впоследствие като диригент. Работи с много известни имена като Владимир Понкин, Юрий Симонов, а стажът специализира при Курт Мазур. Изявява се с много оркестри и опери в Европа, Израел, Тайланд, като от няколко години се установява в руската столица, където работи в нов оперен театър.

Ян Фанг е от най-перспективното младо поколение китайски пианисти, роден в Ксианг, развил способностите си като дете-чудо (на 15 годишна възраст за първи път изпълнява концерт №1 от Чайковски). От няколко години живее в САЩ, където учи в Лос Анжелис и Бостън. Там развива и активна кариера като солист и камерен музикант.

Програмата тази вечер отново се обърна към творчеството на юбилярите през годината- Бетовен и Чайковски. Началният импулс даде едно от най-популярните и обичани произведения от руския романтик-неговия първи концерт за пиано и оркестър. Написан и изпълнен през 1875г., този клавирен концерт заема важно място в историята на руския инструментален концерт. Стройната и класическа форма е прекъсвана от рапсодичните елементи на химновата тема в началото, редувайки моменти на задушевна лирика, същертателност, медитативна замечтаност с такива, които излъчват блясък, виртуозност, мащабност и свобода. След грандиозната първа част следва успокоена и „прибрана” втора част, създадена сякаш за да визуализира зимната приказка в Санкт Петербург

и разхождащите сред снега благороднически.фамилии. Всичко е изчистено, кристално ясно, развиващо се в горния регистър на солиращото пиано и оркестъра. Втурващият се внезапно среден дял носи рязък темпови и фактурен контраст, в който задъхано си подават реплики пиано и оркестър. Третата част носи руския танцуваден елемент, повтаряйки често елементите на селски танц, като авторът връща мащаба и виртуозния блясък от началото на клавирния концерт. Цялата драматургия води до цялостната кулминация в края на произведението, своеобразен символ на руската душевност, богата и щедра, възпитана в ценностите на Станиславски и музиканите постижения от края на XIX век.

За чест на солист, диригент и оркестър, те успяха да покрият убедително сложната и многопланова фактура. Китайският пианист Ян Фанг (само на 22 години) притежава брилянтен виртуозитет, който му позволява да се справи с всякакъв тип инструментални трудности. С лекота преодолява плътните и изискващи звукова мощ арпежи и октави, а прекрасната пръстова техника сякаш „полита” в средния дял на втората част, или в репризния дял на третата. Същевременно владее майсторски различните звукови нива на този нелек в интерпретаторско отношение клавирен концерт, успява да създаде необходимата релация между химновите, драматичните и на моменти трагични нотки и прочувствената, мъдра и често водеща към импресионизма лирика от клавирните сола (най-вече каденцата в първата част). В тази му мисия беше следван успешно от диригент и оркестър, които се вписваха логично в широкия панорамен размах на идейната перспектива на Чайковски. С една малка забележка-твърде бързото, почти самоцелно подадено темпо на последната част, което създава припрян и излишно рисков диалог между солирация инструмент и оркестъра. За да не се получи това, причината е прекрасната инструментална форма на музикантите от пазарджишкия оркестър, които издържаха това „темпово” предизвикателство. Но от това „задъхано”

движение загуби именно танцувалната стъпка и характера на тази популярна сред любителите на музиката част.

Във втората част диригентът Юрий Медианик беше избрал една от по-малко свирените симфонии на Бетовен, като за пореден път отдаде своята почит към световната годишнина през тази година (250 години от рождението на композитора). Четвъртата симфония оп.60 принадлежи към преходния дял в оркестровото мислене на Бетовен. След смелите експерименти в симфония №3, „Еройка” , авторът се връща към по-традиционния начин на симфонична мисъл. Бавно встъпление, остатък от ранния класицизъм, което подготвя сонатното алегро, спокойна и изпълнена с мъдра лирика втора част, изпълнено с асиметрични метрични структури скерцо и динамичен и искрящ от хумор финал.

Интерпретацията на Медианик се придържаше към класическата рамка, без да експериментира многобройните и модерни напоследък стилови „разширения” в тълкуването на Бетовен. Лично аз не възприех особено преднамерено по-бързите темпа на всички части. Бавното встъпление на тази симфония е един от последните известни в история на музиката композиторски прийоми в структуриране на сонатното алегро. След 4 и 7 симфония, Бетовен предпочита директната експозиция на тематичния материал, като бавната подготовка се използва много рядко оттук нататък от композиторите в световен мащаб. Именно затова, бавното начало има нужда да се изживее, да се „потопи” в статичното вцепенение на подготвящите сонатното алегро построения. Неговото прибързване, както и последващото прекалено бързо експониране на основния материал на първата част крият опасността „дребните” ноти да се сбият излишно и да минат повърхностно. А Бетовен е автор, в който всичко има значение, при това диригентът дирижира сонатното алегро на 4 (с малко изключение при излагането на втората тема), а това предполага съдържаност на темпото. Може би тази по-раздвижена стъпка е по-

адекватна за втората част, където се търси по-дългата и панорамна линия, при която мелодичната линия се „излива” благородно. Но оттук следва и изискването темпото да се задържи на няколко момента, където характерът става по-разсъдъчен и съзерцателен. В този по-сбит ритъм прозвучаха и останалите две части. Скерцото загуби своята ритмическа „нестандартност”, а встъпващите на слабо време акценти едва се забелязаха, а финалът беше техническо предизвикателство за всички групи в оркестъра, с което те се справиха виртуозно.

Съвременната реалност гонеща много често ефекта на външния блясък изисква функцията на диригента да се ограничи преди всичко във външната показност. Най-важното е той да изглежда добре, да „жонглира” с оркестъра, а оркестърът да му се радва, като музиката играе ролята на външно шоу. И ако това се връзва в стиловия диапазон на „кросоувър” мисленето, пристъпването към гениалната мисъл на „големите” в класиката изисква съвсем друг подход – предварителен сериозен анализ на произведенията, които се интерпретират, с активно внимание към детайлите на фактурата. Именно там се намират тайните на стилово изчистеното, но същевременно въздействащо изпълнение.

Закриването на 45 Зимни музикални вечери беше аплодирано от многобройната публика на Пазарджик, която очаква винаги с интерес основното музикално събитие на града. Към техните аплодисменти тази зимна вечер на 26 януари се прибави и още един вълнуващ детайл. След прекрасната звуково и темброво обогатена „Медитация”, изпълнена като първи „бис” от Ян Фанг, прекрасният китайски пианист, на когото предстои несъмнено голямо бъдеще предложи втори такъв-китайска музика. Пиесата беше посветена на страданията на неговия народ от новия „коронавирус”. Това беше музикалната съпричастност към народа на Китай, който демонстрира бъдещата огромно уважение единност, с

надеждата че трагедията ще бъде преодоляна. Жестът на младия музикант развълнува всички възхитени от неговия талант.

